

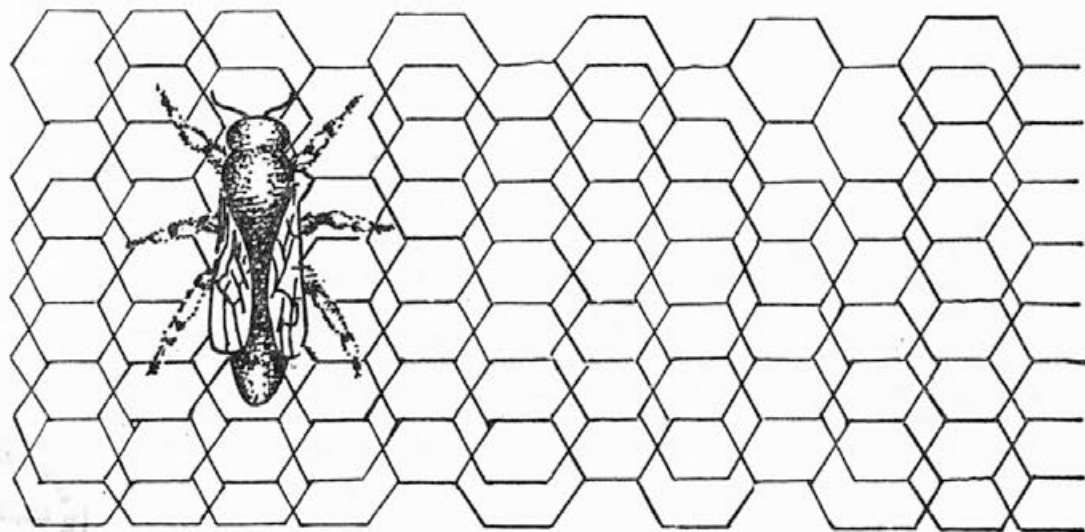
leto LXXIII

št. 12

1971



slovenski čebelar



VSEBINA

Brezar: Čebelarjev koledar za december	321
Ivan Rak: Čebele in mraz, III. del	322
Lojze Kastelic: Planirajmo sodobno čebeljo proizvodnjo	325
Inž. Ludvik Klun: XXIII. mednarodni čebelarski kongres v Moskvi	327
Jožef Černejšek: Zakaj padajo čebelarske zvezde v zgodovini	340

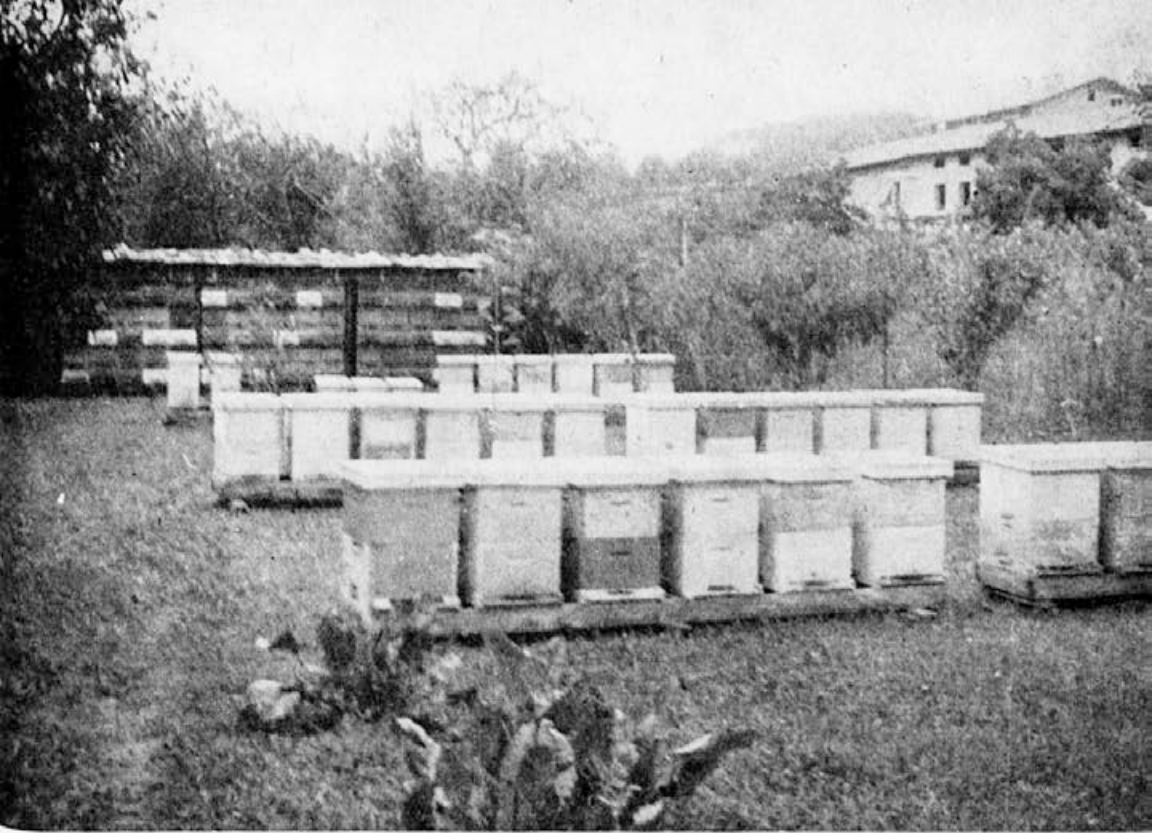
IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA

Pravilnik o podeljevanju čebelarskih odlikovanj	341
V. B.: Julij Mayer — osemdesetletnik	343
Anton Rozman: Čebelarsko društvo občine Žalec se lahko ponaša s svojim delom	344

OSMRTNICE

List izhaja vsakega 1. v mesecu. Člani, ki plačujejo letno članarino 30,00 din, ga prejmejo zastonj. Izdaja ga Zveza Čebelarskih društev za Slovenijo v Ljubljani, Cankarjeva cesta 3/II, tiska Tiskarna PTT v Ljubljani. Ureja uredniški odbor: France Guna, Alojzij Kastelic, Ludvik Klun, Martin Mencej, Boris Modrijan, Jožko Šlander. Glavni urednik: Martin Mencej, odgovorni urednik: Boris Modrijan. Letna naročnina za nečlane 35,00 din, za inozemstvo 40,00 din. Posamezna številka na 32 straneh stane 3,00 din. Odpovedi med letom ne upoštevamo. Kdor plačuje članarino v obrokih, se s prvim obrokom zaveže, da jo bo do konca leta v celoti poravnal. To velja tudi za naročnino. Številka žiro računa pri SDK v Ljubljani,

Miklošičeva cesta, 501-8-268/1. Telefonska številka uprave ZČDS in SČ 20-208.



Kombinirano čebelarstvo Ivana Krajncja v Volčji dragi

ČEBELARJEV KOLEDAR

BREZAR

December.

Kdor čebel še ni zapažil, kot sem to priporočil v prejšnji številki in kakor je v svojem članku »Ne prepusti čebel zimi na milost in nemilost« v isti številki tako lepo opisal France Guna, lahko to stori tudi še v tem mesecu, le da izbere ne preveč mrzel in ne preveč moker dan.

Ko so čebele zapažene, je čebelarjevo leto pravzaprav končano. Ne bo pa napak, če **se ozremo nazaj** in se vprašamo, kje, kdaj in s kakšnimi prijemi smo v preteklem letu uspeli ter kje, kdaj in kako bi lahko več dosegli. Med takim pregledom bomo izluščili marsikatero zrno znanja in izkušenj, katere bomo v prihodnji sezoni s pridom uporabili. Poleg znanja in izkušenj, katere smo si pridobili z uspešnim ali pa tudi neuspešnim delom v preteklem letu, je sedaj čas, **da se obogatimo še s teoretičnim znanjem**. Zato bomo v zimi izkoristili sleherni čas za prebiranje čebelarске literature. Kdor ni utegnil poleti, naj vsaj zdaj temeljito prebere naš list Slovenski čebelar: v njem bo odkril veliko bogastvo prakse prekaljenih čebelarjev.

Zima je tudi najboljši čas, **da požvimo delo naših organizacij**. Predavanja, debatni večeri in razni drugi sestanki naj nas združujejo bolj pogosto. Na njih izmenjavamo izkušnje, ter drug drugemu pomagamo z nasveti. Organizirajmo tudi skupno

kuho voščin, zbijanje in žičenje satnikov ter razna druga opravila, katera nam bodo šla v družbi morda bolj od rok.

S kuho voščin nikar ne odlašajmo! Čimprej z njimi v lonec, ali pa jih oddajmo v kuho.

V zimskem času spremljamo počutje čebel z **občasnim prisluškovanjem pri žre-lu**. Za prisluškovanje uporabimo gumijasto cev, katere en konec vtaknemo pri žrelu v panj, drugega pa v uho. Močno šumenje v panju nas opozori, da z družino nekaj ni v redu: morda ima v gosteh rovko, morda zamašeno ali zaledenelo žrelo, lahko je ob matico, lahko pa tudi že lačna, če nismo v jeseni opazili tihega ropanja. V prvih dveh primerih ji lahko pomagamo s tem, da rovko preženemo ter zožimo žre-lo, če pa je žrelo zamašeno ali zaledenelo, ga odmašimo. Brezmatično ali lačno dru-žino pa lahko pridružimo drugi le v zelo topih dneh.

Kako čas hiti: komaj smo dobro zastavili, že je leto pri kraju, tako koledarsko, kakor tudi čebelarjevo. Vsak ga je zaključil s svojim računom, nekateri z boljšim, drugi morda s slabšim. V splošnem je bilo podpoprečno. Medenja je bilo bolj malo. Na srečo je bil precejšen odkup cvetnega prahu, tako, da so si nekateri z njegovim pridobivanjem vsaj malo povrnili stroške.

Kakršno je bilo, je bilo — za nami je! Pred nami pa je že **načrtovanje prihodnje sezone v letu 1972**. Nekaj dni pred Dnevom mrtvih mi je pokazal znani, preizkušeni čebelar M. K. iz okolice Ljubljane dva lista »božjega drevca«, katere je dobil na Kri-mu. Bila sta čisto mastna od mane. M. K. mi je zatrdil, da je videl tudi čebele na hoji, kar je seveda izredno za tačas. »To je najzanesljivejši znak, da bo drugo leto medil gozd,« je še dodal. Ko sem se o tem razgovarjal z drugim, prav tako preka-ljenim čebelarjem, mi je tudi on zagotovil zanesljivo medenje v gozdu, kar sklepa iz tega, da je bilo letos izredno malo os. Če k tem in takim napovedim dodamo še možnosti izdatnega medenja po zaporedju verjetnostnega računa medenih letin, bi nas drugo leto res utegnili presenetiti z izredno medeno letino.

Z ozirom na to vsem slovenskim čebelarjem, posebno pa tistim, ki so redno spremljali napetke v »Čebelarjevem koledarju«, z največjim veseljem dajem zadnji nasvet v letu 1971:

»V načrtovanju čebelarjenja v prihodnjem letu predvidite izdatna točenja in polne čebre medu!«

ČEBELE IN MRAZ

IVAN RAK

III.

Iz do sedaj povedanega, predvsem pa iz analize vzrokov smrti (in oslabitev) čebeljih družin, izhaja:

V slovenskih čebelnjakih mro čebelje družine zaradi:

- a) gole malomarnosti čebelarja,
- b) napačnih ukrepov, katerih vzrok so najčešče napačno dana navodila,
- c) višje sile.

Najmanjše izgube so zaradi vzrokov pod c), vzroka pod a) in b) pa nastopata različno.

Ob normalnih razmerih, to je ob kolikor toliko ugodnih prezimovalnih pogo-jih, so izgube pod a) večje,

takrat pa, ko nastopajo daljše, za prezimovanje manj ugodne zime, takrat, ko je za preprečitev izgub oziroma zmanjšanje teh potrebno večje strokovno znanje, se odstotek izgub zviša na nam nečastno višino.

Mislim pa, da bi bila obdelava teme nepopolna, če ne bi naših čebelarjev seznanili z mnenjem tistih, ki imajo večje sposobnosti in možnosti opravljati razne poskuse. Pa si oglejmo mnenja nekaterih:

»Kehrl Adam, Anglež, uživa v čebelarstvu kot praktik in strokovnjak velik ugled,« pravi predsednik ZČDS tov. Benedičič v eni svojih razprav, iz katere povzemam tudi mnenje tega strokovnjaka:

»... Vse družine zazimimo na desetih Dadantovih satih (kar bi bilo površinsko enako okoli 12 AŽ satom, vendar primerjava ni umestna, ker je razpored hrane zelo različen!). Kakšno nadaljnje oženje ne pride v poštev. Čim prej prepustimo kako družino samo sebi, toliko bolje za njeno splošno počutje. Po 1. oktobru, če je le mogoče, ne odpremo nobenega panja več.«

Po dolgoletnih poskusih trdi ta strokovnjak:

»Na podlagi teh poskusov izhaja zaključek, da vpliva zimski mraz ugodno na razvoj družine spomladi in da dosežemo s pretiranim zavarovanjem proti mrazu ravno nasprotno ... «

2. Zelo znan večji ameriški čebelar Charles Mraz, ki čebelarji v krajih z ostrimi zimami (često izpod minus 30° C), ko često ni izletnih dni od novembra do aprila, postavlja kot pogoj za uspešno prezimljanje poleg običajnih zahtev (zdrave družine, mlade matice, mir, zmerno paženje) le še zelo **mного hrane, prostora, čebel in ventilacije**.

3. Ko se je v juniju 1969 mudil v Sloveniji W. A. Stephen, profesor čebelarstva na univerzi v Ohio, ZDA, sem mu na sestanku pri KK Žalec med drugimi zastavil tudi vprašanje o vplivu mraza na čebeljo družino. Po tolmaču dr. Kulinčeviču smo savinjski čebelarji slišali tole:

»Izrazito ostrih zim pri nas ni, najnižje pade živo srebro do minus 20° C (op.: nekako kot pri nas!). Pred skoraj pol stoletja sta opravila obširne poskuse dr. Phillips in dr. Dermuth s tem, da sta prezimljala skupine po 4 panje, pokrite s posebnim, za to prirejenim zabojem. Končna ugotovitev: za dobro prezimljanje čebeljih družin odevanje panjev sploh ni potrebno, važno pa je, da ima družina mnogo čebel, mnogo hrane in dobro matico. Mro samo družine s slabo matico ali brez hrane in slabiči.

Kot beremo v reviji »Moj mali svet«, je nekako tako povedal ta strokovnjak tudi na sestanku v Ljubljani.

4. Morda damo besedo še amerškemu čebelarju dr. Farrarju, ki je na predlanskem čebelarstvu kongresu v Münchnu prejel za dosežke na čebelarstvu polju najvišje priznanje, ki ga čebelar na svetu lahko prejme. On pravi:

»Čebelja družina ne ogreva praznega prostora v panju. Ta prostor postane po daljšem obdobju mraza skoraj enako mrzel v dobro ali manj opaženem panju ... «

Četudi mi je vpliv mraza na čebeljo družino znan že dolgo, sem se poglobil v raziskavo te na videz neverjetne trditve svojega idola. Moje dolgoletne izkušnje z merjenjem temperature čez zimo v prostornem panju ob straneh gnezda, pod gnezdrom in nad gnezdrom kažejo presenetljivo podobo, ki jo bom, upam, še lahko posredoval našim čebelarjem.

Mislim, čebelarji, da razumete, da sem lahko bridko razočaran in žalosten, ko moram v našem glasilu npr. brati, da mora čebelja družina ogrevati notranjost panja kot peč sobo, zato naj bi bil ta prostor čim manjši itd. itd.

Na napačnih prepričanjih temeljijo napačno urejeni ukrepi ... tem sledi ...

Ko posredujem bralcem mnenje čebelarjev svetovnega slovesa, pred katerimi smo mi, ki danes, leta tisoč devetsto enainsedemdesetega, bijemo boj za na svetu že davno dognano stvar, prave ničle, naj povem še:

Moje mnenje niso nobena nova učenja, ki nasprotujejo oziroma omalovažujejo oženje in zimsko paženje . . ., kot je pred kratkim zapisalo naše glasilo. To so tudi pol stoletja (in več) stare izkušnje mnogih vidnih slovenskih čebelarjev. Ti so z vso vnemo zagovarjali »hladno prezimljanje« (beri: zmerno paženje!), o čemer lahko čeremo tudi v »Slovenskem čebelarju«. Prav o tej temi lahko beremo članke, na katere je naš list lahko ponosen, in osebno sodim, da spadajo v vrh naše čebelarjske literature. Ti možje so dejali, da je potrebno le tako odevanje, da ni prepiha, ker preobilna odeja čebelam škoduje. Trdijo (in tudi mi vemo!), da je v hudi zimi 1928/29 pomrlo mnogo prav močno zapaženih družin (Lilija Vekoslav, za čebelarstvo Dolenjske nedvomno zaslužen mož, pater Angelus Mlečnik idr.).

Sklicujoč se na Kehlejevo ugotovitev, da vpliva mráz ugodno na čebeljo družino in da s pretiranim paženjem družini samo škodujemo, sem pred mnogimi leti (ko je bil — in seveda je še Kehrle zelo popularen!) želel sprožiti razpravo o tem

Sklicujoč se na Kehrlejevo ugotovitev, da vpliva mráz ugodno na čebeljo družino in poslal za list članek, ki pa ni bil objavljen. Delno je uspel čebelar Ivan Tomc, ki so mu ugodili toliko, da je lahko v »Slovenskem čebelarju« na Kehrlejevo izjavo napisal: »Zaradi teh izjav bi morali Slovenci povedati svoje, ali pa bomo šli molče po poti naše dosedanje prakse.« Šli smo po poti stare prakse — zastopniki »zmerne paženja« so morali ponovno umolkneti!

Naj bo naštevane mnenj, izraženih od čebelarjev, ki so »naše gore listi«, zaključeno

z mnenjem čebelarja, ki mu je mati ob zibeli tudi pela slovensko pesem v naši lepi Poljanski dolini, a živi in čebelari sedaj v Ameriki;

z mnenjem človeka z bogatimi izkušnjami tudi v AŽ panju;

z mnenjem čebelarja z nad 60-letnimi izkušnjami, kakršnih nima noben čebelar, kar jih je rodila slovenska mati;

z mnenjem čebelarja Miklavčiča:

»Paženje in ovižanje panjev proti mrazu je povsem nepotrebno! Za dobro prezimljanje so potrebne tri stvari:

1. primerno močna čebelja družina z mladimi čebelami in dobro matico,
2. primerna in zadostna zimska zaloga hrane,
3. primerna (sončna) lega panjev.«



PLANIRAJMO SODOBNO ČEBELJO PROIZVODNJO

LOJZE KASTELIC

Radijsko predavanje

Vrednost čebelarstva proizvodnje so v starih časih ocenjevali s številom rojev in težo panjev: čim več panjev je imel čebelar po končani sezoni za prodajo in čim težji so bili, tem večji je bil izkupiček zanje na enem izmed številnih čebelarstev sejmov po naši deželi. Uspešnost čebelarjenja je bila v največji meri prepuščena naravi, ki je s svojimi dobrimi ali slabimi letinami bolj ali manj napolnila čebelarjev mošnjiček.

Z uvedbo panjev s premičnim satjem, točila za med in nekaterih drugih pripomočkov v čebelarstvu pa so bili ustvarjeni pogoji za bolj ali manj uspešno usmerjanje in načrtovanje čebeloreje. Z umetnimi roji oziroma združevanjem družin je čebelar lahko reguliral število družin v svojem čebelarstvu, s prevozi na paše in večkratnim odzemanjem medu pa si je lahko znatno povečal sladki pridelek. Vendar je bila še vedno narava tista, ki je odločujoče vplivala na uspešnost čebelarjenja: merilo za uspešnost so bili še vedno bolj ali manj polni čebri medu.

Sele ko je francoski inženir Alain Caillas opozoril potrošniški svet na čudovito poživilo — matični mleček — in kmalu za njim še Šved Gösta Carlén na neprecenljivo vrednost cvetnega prahu, je bila čebeloreja postavljena pred nove naloge. Široki potrošnji je bilo treba zagotoviti zadostne količine teh žlahtnih darov narave. S temi nalogami se je začelo novo obdobje v čebelji proizvodnji, obdobje, ko čebelar ni več toliko odvisen od dobre ali slabe letine, ampak si lahko s pravočasnim in pravilnim načrtovanjem vsaj delno preusmeri svojo proizvodnjo v pridelo novih pridelkov. Na ta način si lahko tudi znatno poveča svoj dohodek od čebeloreje, hkrati pa več prispeva k našemu narodnemu gospodarstvu.

Zahvaljujoč prizadevnosti nekaterih podjetij in posameznikov, zlasti podjetja MEDEX iz Ljubljane, katerim je uspelo po eni strani organizirati proizvodnjo med čebelarji, po drugi strani pa plasirati nove proizvode na domačem in tujem tržišču, smo se Slovenci uvrstili med najpomembnejše proizvajalce matičnega mlečka in cvetnega prahu, za kar imamo tudi vse pogoje. Naša dežela se razprostira na rastlinsko tako pestrem območju, da imajo čebele izredno dobro bero cvetnega prahu od najzgodnejše pomladi na leski vse tja do pozne jeseni na jesenskem podlesku. Poleg tega imamo tudi dovolj razvito in organizirano čebelorejo.

Pri načrtovanju proizvodnje novih pridelkov je zelo pomembno dejstvo, da uspešnost ni toliko vezana na dobro ali slabo letino, kot je to primer pri proizvodnji medu, temveč se da pridelovanje zelo učinkovito stimulirati z rednim krmljenjem čebel s sladkorno raztopino. Ob rednem krmljenju bo matica močno zalagala in čebele bodo pridno donšale cvetni prah oziroma izločale matični mleček. To nam daje možnost, da lahko načrtujemo intenzivnejšo proizvodnjo v času, ko v kraju, kjer čebelarimo, ni paše, da ne bi med pašo preveč motili čebel ter na ta način zmanjševali donos medu, ki je še vedno daleč najpomembnejši pridelek čebeloreje. Z drugimi besedami: proizvodnjo cvetnega prahu, matičnega mlečka in drugih manj pomembnih pridelkov, planirajmo kot več ali manj vzporedno, t. j. dodatno proizvodnjo k proizvodnji medu.

Tudi pri pridobivanju medu se ne smemo zadovoljiti s starim, da tako rečem klasičnim načinom pridelovanja, ko smo ponavadi točili le enkrat, ali kvečjemu dvakrat na leto. Tržišče, posebno izvozno, zahteva vse bolj sortiran med, zato naj bo pri planiranju naše proizvodnje sortiran med na prvem mestu. Predvideti bo

potrebno pravočasne prevoze na bogata pasišča, kot so akacijevo, žajbljevo, hojevo, žepkovo in še nekatera druga. Brez prevozov bo pridobivanje sortnega medu nemogoče, če nimamo seveda bogate paše tudi v kraju, kjer čebelarimo.

Po vsaki paši moramo med sproti iztočiti, brž ko dozori. Ne smemo čakati, da bi se nam napolnila medišča še z donosi drugih paš. Posebno moramo paziti, da se ne primeša zlahtnim sortam, kot so hojavec, žajbljec in drugi, med slabše kvalitete, kot je npr. kostanjevec, ki nam s svojim grenkim priokusom utegne občutno zmanjšati kvaliteto, s tem pa seveda tudi vrednost pridelka.

Pri načrtovanju naše proizvodnje bi kazalo v čim večji meri oživeti nekdanjo zelo cvetočo, danes pa precej zanemarjeno proizvodnjo kvalitetnih matic. Naša domovina je namreč tudi domovina ene najkvalitetnejših pasem čebel, tako imenovane kranjske čebele. To srečno naključje, ki pogojuje vzrejo izredno kvalitetnih doma in v svetu iskanih matic, ne smemo prezreti.

Na koncu velja pripomniti, da bodo naša prizadevanja pri planiranju sodobne čebelarje proizvodnje brez pravih rezultatov, če ne bomo predvideli tudi sodobno pripravo čebel nanjo. S slabimi, nerazvitimi ali celo obolelimi družinami ne bomo uspešni niti pri proizvodnji cvetnega prahu ali matičnega mlečka, najmanj pa pri pridelku medu. Rekordne donose bomo dosegli le z močnimi in izredno močnimi družinami, zato naj nam bo pri načrtovanju prva in poglavitna skrb, da bomo imeli v čebelnjaku le močne in zdrave družine z mladimi, rodovitnimi maticami.

Posebno pozornost pri sodobni čebelji proizvodnji moramo posvetiti kvaliteti proizvodov, katero pogojuje tako pravilna proizvodnja kakor tudi pravilno hranjenje in embalaranje pridelkov. Med točimo šele, ko je popolnoma dozorel v satju, hranimo ga pa v zaprtih posodah na suhem in hladnem mestu, kjer se po navadi kmalu strdi. Tudi z izkopavanjem cvetnega prahu moramo počakati, da dozori v satju pri čebelah, t. j., da se dobro fermentira. Izkopanega shranimo za krajši čas v polivinilastih vrečkah v hladnem in temnem prostoru, za dalj časa pa ga je treba zaliti z medom, ali hraniti v hladilniku. Matični mleček jemljemo iz matičnikov, ko je ličinka stara v njem 3—4 dni, t. j., ko doseže velikost pšeničnega zrna. Hranimo ga v rjavkasto obarvanih, steklenih lončkih v hladilniku.

ZVEZA IMA NA ZALOGI

stare letnike Slovenskega čebelarja, in sicer popolne, vezane in nevezane ter posamezne številke po znižani ceni. Dalje

Sodobno čebelarstvo I. del	30	din
Sodobno čebelarstvo II. del	45	din
Razglednice panjskih končnic	0.50	din
serije 10 razglednic v originalnem ovitku po	5.00	din

Pri večjem naročilu razglednic imajo organizacije in člani 20 % popusta.

E. in J. Senegačnik — Med naša vsakdanja hrana in zdravilo	3	din
L. Debevec — S čebelami in čebelarji skozi stoletja	4	din

Nadalje zdravilo proti NOSEMI i. s. FUMIDIL-B, proti PRSICI: FOLBEKS, proti krpljem: FENOTIAZIN tablete.

Uprava ZČDS

XXIII. MEDNARODNI ČEBELARSKI KONGRES V MOSKVI

LUDVIK KLUN, inž. el.

(Nadaljevanje)



Naši čebelarji in strokovnjaki bodo storili vse, da bo XXIII. kongres na visoki organizacijsko-strokovni ravni ter za prijateljstvo in sodelovanje s čebelarji vsega sveta.

G. D. Bilaš na XXII. kongresu v Münchenu

Čebele v podobah

Podoba nam pogosto pove več kot pisana beseda. Tudi v čebelarstvu ima podoba pomembno mesto. Z njo, posebno z dinamično-filmom lahko prikažemo marsikaj iz življenja čebel, kar bi sicer težje opisali. Še posebno velja poudariti pomen slike za vzgojo mladih čebelarjev. Danes, ko je obogatena z barvo, je postala skoraj nepogrešljiv pripomoček, saj nekatere pojave lahko zazna le občutljivo oko snemalne kamere.



P. I. Morozov, predsednik kongresa — namestnik ministra za kmetijstvo SZ

Kot na dosedanjih mednarodnih čebelarških kongresih, je bilo tudi na XXIII. Kongresu prikazanih precej tovrstnih del: 20 filmov v barvni in črno-beli tehniki (8, 16 in 35 mm). Skupen čas predvajanja omenjenih filmov je bil 6 ur in 15 minut. Največ filmov je bilo iz SZ (6), iz ZDA so bili trije, po dva sta bila iz Romunije, Finske in ZRN ter po eden iz Čehoslovaške, Bolgarije, Madžarske, Avstrije in Maroka. Kvaliteto filmov so ocenjevali gledalci, ki so odgovarjali na vprašanje: »Katere filme štejete med najboljše; napišite svoje pripombe«.

Ocena filmov ni bila težka, ker so nekateri filmi zelo odstopali od poprečja.

Štirim filmom so podelili zlato medaljo. Med nagrajenimi filmi je finski barvni film: »Čebelarjenje na Finskem«. S tem 60 minut trajajočim filmom so zelo nazorno prikazali čebelarjenje v vseh letnih časih. Ob predvajanju filma nam je postalo kar malce hladno, ko smo gledali na platnu dolgo in mrzlo finsko zimo. Občudovali smo finske čebelarje, ki so z veliko skrbjo pripravljali topla bivališča svojim čebelam. Finski čebelar porabi kar precej časa, da pride v dvostenskem nakladnem panju (Dadant-Blatt na toplo stavbo) do čebel. Prej mora namreč odstraniti z vrha panja precej različnih blazin in pokrovov. Težave imajo tudi z razvojem družin zaradi kratkega pašnega obdobja.

Avstranci so s svojim filmom dali slavospev medu. Njihov film »Tekoče zlato narave« je sicer kratek, saj traja vsega 20 minut, vendar zelo učinkovito propagira med kot osnovni čebelji proizvod. Kot zelo dober komercialni film si je nesporno zaslužil zlato medaljo. Film je 16 milimetrski.

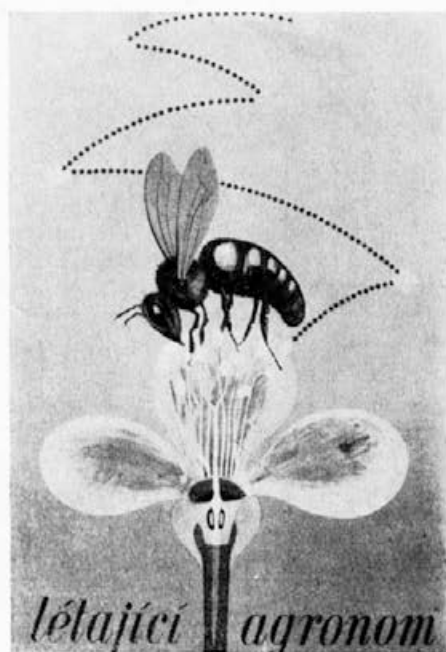
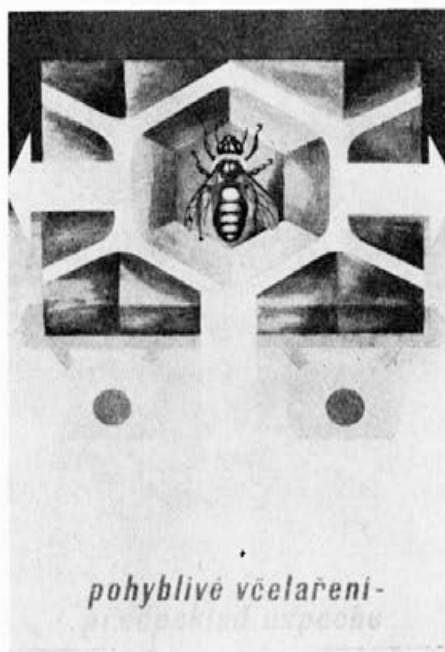
Najboljši film v vseh pogledih so prikazali Čehoslovaki. Film prikazuje povzročitelje čebelnih bolezni, obolele čebele, laboratorijske raziskave, zdravljenje čebel itd. Film je izreden učni pripomoček ne samo za mlade čebelarje, temveč tudi za čebelarje-praktike, saj podaja kompletno sliko čebelnih bolezni. Žal je film posnet na 35 mm trak, pa ga zato ni moč povsod predvajati.

Enako priznanje je dobil film iz ZRN »Čebela, čudo narave«. Film je 16 milimetrski in traja 23 minut.

»Čehoslovaški medvedek« — ko zavitek zapremo, dvigne medvedek steklenico medu k požirku



V drugih filmih so prikazovali naslednjo tematiko: »Madžarska, dežela medu«, »Krasnopoljanska čebelarska farma«, »Čebelna družina pozimi« (ZDA), »Življenjski eliksir« (Bolg.), »Baškirski med«, »Marok, čebelni raj«, »Karpatske čebele v Romuniji«, »Donavska delta — čebelni raj« (Rom.) itd. V isti dvorani so prikazali 202 diapozitiva iz osmih držav.



Češkoslovaški propagandni letaki

Razstava barvnih in črno-belih fotografij je bila bolj skromna. Zanimive slike so bile delo znanega čebelarskega strokovnjaka Haccoura iz Maroka. V slikah je prikazal panje v obliki klad, ki jih zlagajo v skíadanico. Več barvnih slik pasišč, čebelarski laboratorij in podobno so razstavili gostitelji. Nekaj slik je bilo tudi iz kanadskega čebelarstva.

V isto skupino lahko razvrstimo tudi propagandne in učne letake. V tem primeru so se zopet izkazali Čehoslovaki. Omeniti velja tudi romunski čebelarski koledar. Čeravno tak koledar po datumu zastara, je zaradi vsebine še vedno uporaben. V koledarju so namreč opisana čebelarska dela skozi vse leto.



Romunski čebelarski koledar

Strokovno-turistični izleti.

V nedeljo, dne 29. avgusta je bil dan izletov v Moskvi in njeni bližni okolici. Od vseh izletov je bil s strokovnega vidika najbolj privlačen izlet v Inštitut za čebelarstvo. Na žalost je bil ta namenjen le članom izvršnega komiteja Apimondije. Leta je namreč imel ta dan v Inštitutu posebno zasedanje. Drugi udeleženci kongresa so se lahko odločili za Kmetijsko akademijo Timirjazeva, Stalno razstavo dosežkov narodnega gospodarstva ali Sovhoz V. I. Lenina.

Kmetijska akademija Timirjazeva je šola, ki daje čebelarstvu kadre z najvišjo strokovno izobrazbo. Akademija deluje že 100 let. Na Akademiji je katedra za čebelarstvo. Odprta je bila leta 1945. Katedro vodi čebelarski strokovnjak prof. dr. G. A. Avetisjan (njegovo najnovejše delo je knjiga »Vzreja in gojenje čebel«, ki jo je bilo moč nabaviti na Kongresu).

Obvezna predavanja iz čebelarstva so predpisana na fakultetah: zoološki, agromski ter fakulteti za sadjarstvo in vrtnarstvo. Katedra izšola letno 5 do 6 čebelarskih strokovnjakov, ki se zaposlijo v inštitutih, preizkuševalnih postajah ali laboratorijih večjih čebelarskih gospodarstev.

V učnih gospodarstvih Akademije imajo okrog 700 čebelnih družin, ki jih uporabljajo za učne namene in znanstveno delo.

Sodelavci katedre delajo na znanstveno-raziskovalnih nalogah iz biologije in selekcije daljnovzhodnih, karpatskih (rod karnijke) ter sivih hribovskih kavkaških čebel in na vzreji matic ter paketnih čebel. Katedra čebelarstva nudi strokovno pomoč kmetijskim višjim in srednjim šolam ter znanstvenim institucijam, ki delajo na sorodnih problemih.

V učilnici katedre nas je prof. Avetisjan seznanil z organizacijo Akademije in z delom katedre za čebelarstvo; razlago je dopolnil z barvnim filmom. Za spomin je poklonil udeležencem Zbornik del Akademije.

Učilnica katedre je taka, kot jo srečamo v starejših stavbah. Toda v nečem se pa le razlikuje. Vse stene so okrašene s starimi umetniškimi slikami, na katerih je prikazan konj, kot nekdanji nepogrešljiv človekov pomočnik v širnih prostranstvih. Posebne lepe slike so tiste s trojko v ruski zimi.

Po ogledu umetnih parkov, namenjenih oddihu, ki se razprostirajo v okolici Akademije, smo prišli na Pasečno ulico (paseka — pasišče). Na obeh straneh ulice je lipov drevored. Imajo dve vrsti lip: rusko in ameriško. Ameriške lipe začno cveteti 15 dni pred ruskimi. Ob cvetenju ameriških lip so ugotovili, da jih srednjeruske čebele močno obletavajo, vendar zaradi kratkih rilčkov ne dosežejo globoko ležečega nektarja. Zato so želeli vzrediti čebele z dolgimi rilčki. S križanjem so dobili čebele, ki naberejo iz ameriških lip 30 % več nektarja, kot ga naberejo srednjeruske čebele.

Na učnem pasišču Akademije, nahaja se na koncu Pasečne ulice, imajo različne čebelne pasme. Prednje vrste panjev so naseljene z miroljubnimi čebelami (karpatska in kavkaška), zato da gostov že ob vhodu ne »pozdravijo«. V naslednjih vrstah panjev so ostale pasme. Med njimi je rumena armenska čebela, ki je zelo podobna italijanski čebeli. Ker je to učno pasišče, uporabljajo različne panje.

Zelo prijetno je bilo srečanje s čebelarjem, ki oskrbuje čebele. Čebelar G. B. Antonovič zelo dobro pozna karnijko. Ima jo za eno-najboljših čebel. Pravi, da je zelo marljiva, zgodaj izletava in se spomladi hitro razvija, kar pa seveda dovede do rojenja, če ni paše ali protirojilnih ukrepov.

Čebelar je uredil pasišče tako, da je izsekal gozd in nasadil sadno drevje, med katero je postavil panje. Danes drevje že lepo rodi. Ponosen na delo svojih rok, nam je ponudil okusna jabolka.



Sovjetski karikaturisti so v času kongresa izdelali več karikatur. Naša risba prikazuje pokušnjo medu, kakor jo vidi umetnik

V neposredni bližini pasišča je lično urejen čebelarški muzej. Tu so nam pripravili zakusko — lipov med v satju in hruške. Žal je za podrobnejši ogled muzeja zmanjkovalo časa, ker je bila na vrsti že druga skupina obiskovalcev.

Poleg prof. Avetisjana, ki nam je ves čas razlagal značilnosti njihovega čebelarstva, sta se nam pridružila tudi rektor P. P. Vovilov in docent M. I. Sinjukov. Slednja sta za naše čebelarje poklonila štiri sorte ajde, katero smo zaman iskali v moskovskih trgovinah s semeni. Pri tem sta zaželela našim čebelarjem čim večji donos medu. Izkoriščam priložnost, da se jim za ljubeznivost še enkrat zahvalim.

Ajdo bomo posredovali našemu kmetijskemu strokovnjaku. Menim, da bo tedaj, ko bo teh semen dovolj, lažje ugotoviti, če se je domača ajda izrodila ali so kakšni drugi vzroki za slabo medenje.

Ajda je v SZ pomembna medovita rastlina. Zato so jo v pogovorih domači čebelarji često omenjali. Pri tem velja omeniti mnenje starega čebelarja iz Ukrajine, ki me je najprej vprašal, kakšna je nočna temperatura pri nas. Trdi namreč, da ajda ne medi, če je nočna temperatura pod 18° Celzija. V Ukrajini ista sorta ajde medi dobro v južnem delu, medtem ko v severnem delu znatno slabše.

V SZ imajo zasejane z ajdo velike površine, zato jo temu primerno raziskujejo. Strokovnjaki so prišli do zanimivih ugotovitev, pa o tem kdaj drugič. Omenim naj le to, da so ugotovili, da umetna gnojila pospešujejo tvorjenje nektarja razen kalija, kateri ga nekoliko zmanjša.

Popoldanski izlet je bil namenjen Razstavi dosežkov narodnega gospodarstva (VDNH). Na področju 211 ha je zgrajenih 70 paviljonov, ki zajemajo vse ključne dejavnosti gospodarstva. Najbolj zanimiv in obiskan je seveda paviljon »Vsemirje« Akademije znanosti SSSR. V njem je prikazana vsa zgodovina osvajanja vesolja od prvih začetkov do današnjih dni. Razstavljeni so vsi modeli vesoljskih vozil od sputnika do lunohoda. Med paviljoni so lepo urejeni parki, ribniki in igrišča, namenjena razvedrilu obiskovalcev.

Paviljon »Čebelarstvo« na razstavi dosežkov narodnega gospodarstva SZ



Paviljon »Čebelarstvo« je odprt skozi vse leto. V njem dobi obiskovalec celovit pregled nad čebelarstvo dejavnostjo. V sestav paviljona sodi stavba s stalno razstavo, pasišče v sadovnjaku in zimovnik. Obiskovalec se lahko v paviljonu seznani z organizacijo in razporeditvijo pomembnejših čebelarskih gospodarstev, medonosnimi bazami, opravevanjem, čebelnimi proizvodi ipd.

Na pasišču so razstavljene vse vrste panjev, ki jih uporabljajo v SZ. Med njimi najdemo najnovejši panj iz styropora, ki pa ni naseljen. Panj se od italijanskega ali avstrijskega razlikuje po tem, da je v celoti iz styropora in ne kombiniran s plastiko na zunanji in notranji strani panja, kot sta slednja dva.

Panj je nakladne izvedbe tipa LR. Vsaka naklada ima v sredini okroglo žrelo 25 mm premera. Ob žrelu je pritrjena vrtljiva okrogla plošča. Ko ploščo vrtijo, lahko z njo izberejo štiri različne položaje žrela. Plošča je namreč opremljena z različnimi mrežami. Ko ploščo zavrtijo za prvo četrtino kroga, odprejo panju žrelo. Druga četrtina obrata zapre žrelo z matično mrežo. V tem primeru preprečijo matici izhod iz panja, oziroma izrojitve družine. Tretji položaj vrtljive plošče ima pred žrelom mrežo, ki prepreči čebelarjem izletavanje ob škropljenju sadnega drevja s strupenimi pripravki. Četrty položaj plošče zapre žrelo. Panj je zelo lahek in cenen, ker je polyester ekspanziran za naklado v enem kalupu.

Našim čebelarjem je znano, da čebele ne marajo styropora v panju, če imajo do njega neposreden dostop. Zato sem želel zvedeti, kako se čebele obnašajo v takem panju; posebno me je motilo to, da v panju ni bilo čebel, medtem ko so v vseh drugih bile. Pojasnili so mi, da so panj dobili šele pred kratkim, zato še ni naseljen. Pri izdelavi so uporabili gostejše ekspanziran polyester (večja teža na m³). Čebele takega styropora ne načenjajo. Komercialna oznaka je PCB-A. Panj so preizkusili v severnih delih države. Pravijo, da je panj dal vzpodbudne rezultate.

Na pasišču smo najprej poiskali karnjiko. Našli smo jo v DB panju, na katerem je bila napisana naslednja karakteristika:

Lvovska oblast USSR (Ukrajinska rep.)

Karpatska (kranjska) čebela. Razširjena je na alpskem področju, Avstriji in Madžarski. Jeseni zgodaj preneha zalegati, dobro izkoristi pašo (ob paši mobilizira vse rezerve v panju), dobro gradi sate (12—15 satov na leto), podvržena je tihi zamenjavi matice, ekonomično uporablja zimsko zalogo hrane, panj ne propolizira.

Naj ob tem omenim nekaj ugotovitev prof. Avetisjana: karpatska čebela se po zunanjih znakih ne loči od karnjike. Po nekaterih biološko-gospodarskih lastnostih jo celo prekaša. Predvsem je manj rojiva in še bolj miroljubna. Ker je ta rod karnjike živel v mrzlih gorskih predelih, bolje prenaša zimo. Manj je podvržena noseči in toksikozi zaradi mane. Da bi zaščitili čistost pasme, so prepovedali vsak uvoz čebel v zakrpatiški del Ukrajine. Tam so tudi organizirali posebno postajo za selekcijo karpatske čebele.

Čebelar, ki skrbi za čebele, je dejal, da je v njihovih pašno-klimatskih pogojih dal najboljše rezultate DB panj. Trdi, da se v tem panju čebele hitreje razvijajo in bolje zimujejo, zato bodo vse družine iz LR panjev preselili v DB panje. Čebel namreč nimajo samo za razstavo, temveč želijo od njih tudi gospodarsko korist, zato jih prevažajo na pašo.

Ob sadovanjaku imajo tudi rastlinjak s pomembnejšimi medovitimi rastlinami. Pri vsaki rastlini so navedeni podatki, pomembni za čebelarja. Primer: ajda (*Fagopyrum esculentum*) donos 60—90 kg/ha, posev konec maja 4—5 cm globoko, cvete v juliju in avgustu. Ena od sort, ki smo jih dobili na Akademiji, daje donos 113 kg/ha. To je sorta, ki daje največji donos v SZ.

Čebelarjem, ki so se udeležili izleta v »Sovhoz V. I. Lenina«, so pokazali uporabo čebel v kmetijstvu. Tu namreč uporabljajo čebele predvsem za oprasevanje sadnega drevja. Sadne plantaže, na katerih so večinoma jabolane, se nahajajo na površini 500 ha. Za oprasevanje sadnega drevja imajo v sovhozu 600 čebelnih družin. Ob obisku so jih že pripeljali do zimovnika, v katerega jih bodo premestili ob nastopu mraza. Čebele prezimujejo v zimovniku pri temperaturi -2°C .

Poudariti je treba, da je v zadnjem času v SZ velika kampanja proti prezimovanju čebel v zimovnikih. To je popolnoma razumljivo, če upoštevamo, da stroški za gradnjo zimovnikov ter čas, ki je potreben za prevoz čebel v zimovnike in iz njih zopet na pasišče, močno vpliva na proizvodno ceno medu.

Mimo tega je v zimovnikih potrebno stalno kontrolirati temperaturo in vlago, posebno proti koncu zime je lahko slednja kritična za dobro prezimovanje čebel.

Napredni čebelarji opozarjajo tudi na to, da nekdanji niso poznali zimovnikov. Čebelarili so v kladah in dupljankah na prostem, pa so vseeno imeli zdrave in živahne družine.

V času Kongresa so v Moskvi pripravili uspelo razstavo »Varstvo narave«, katero si je bilo vredno ogledati. Na razstavi so prikazali redke živali v ponazorjenem življenjskem okolju ter množico cvetja v vseh barvnih odtenkih. Tu sicer ni bil odmerjen čas za ogled, toda videti je bilo treba še marsikaj, zato je tudi tu bilo treba pohiteti.

Daljši strokovno-turistični izleti so bili izbrani tako, da so dali čebelarjem čim večji vpogled v čebelarstvo in gospodarstvo SZ. Kombinirani so bili s turističnimi znamenitostmi. Glede na to, da spadajo v sestav organizacije Kongresa, je morda prav, da jih na kratko opišemo.

Poleg turističnih znamenitosti so za čebelarje zanimivi pokriti rastlinjaki, kjer uporabljajo čebele za opraševanje. V Leningrajskem veterinarskem inštitutu raziskujejo bolezni čebel. Pod vodstvom prof. V. A. Trilenkoja proučujejo mikrofloro čebelnih prebavil, problem zastrupitve čebel zaradi mane in cvetnega prahu ter metode dezinfekcije pri noseči. Raziskujejo tudi cvetni prah rastlin in sestavljajo katalog cvetnega prahu.

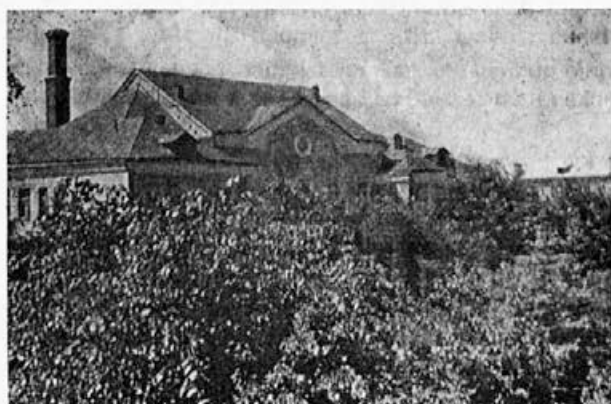
V inštitutu I. P. Pavlova raziskujejo pogojne reflekse čebel. Ugotovili so odvisnost hitrosti tvorjenja pogojnega refleksa pri čebelah glede na izvor in delovanje različnih dražil (referat na Kongresu).

Raziskovanje vodi dr. N. G. Lopatina s svojimi sodelavci. Poizkuse so delali v letih 1968—1970. Ker so delali poizkuse tudi s karnjiko, navajam nekaj rezultatov.

V raziskave so vključili tri družine karnjike iz Avstrije in štiri družine srednjeruskih čebel iz Baškiriije, Estonske in Belorusije. Kranjske čebele se razlikujejo od srednjeruskih po tem, da pri njih dalj časa traja zvočni signal, ki ga čebele oddajajo takrat, ko s plesom nakazujejo smer in oddaljenost od nahajališča nektarja. Pri tem so opazili, da pri kranjskih čebelah izvaja ples večje število čebel, pri tem pa laže in hitreje mobilizirajo pašne čebele. Poleg teh lastnosti so opazili, da obstaja tudi določena razlika v aktiviranju živčnega sistema. Tako znaša mejna koncentracija sladkorne raztopine, pri kateri začnejo kranjske pašne čebele nakazovati s plesom izvor nektarja 6 ‰, medtem ko je za srednjeruske čebele potrebna koncentracija 15—30 ‰. Za kranjsko čebelo zadostuje, da dobi v medni želodček 14 ml sladkorne raztopine in bo že opozorila na izvor svoje sodelavke v panju. Domače čebele morajo dobiti 2,3—2,7-krat večjo količino, da opozorijo na izvor.

V zadnjem času proučujejo sodelavci Inštituta proces orientacije čebel v prostoru in prenos lastnosti na potomstvo.

V Talinu je poizkusna baza »Polli« Estonskega znanstveno-raziskovalnega inštituta za zemeljska dela in melioracije. Tudi v tem inštitutu rešujejo čebelarske probleme. Precej se ukvarjajo z opraševanjem. Mnogo raziskovalnih del se nanaša na opraševanje črne detelje. Tu razvijajo tehnologijo za pridobivanje visokih donosov medu in voska. Za obiskovalce so pripravili razstavo čebelarstva, ki naj prikaže zadnje dosežke estonskih čebelarjev.



Znanstveno raziskovalni inštitut za čebelarstvo v Ribnem

Moskva-Rjazan-Ribno-Tula

V Ribnem je Znanstveno-raziskovalni inštitut čebelarstva. V inštitutu je 9 oddelkov in laboratorijev, strokovna knjižnica, muzej. 5 preizkuševalnih pasišč ter dve preizkuševalno-proizvodni čebelarski postaji: »Krasnaja poljana« v Krasnodarsku in »Hodinino« v Rjazanski oblasti. Skupno ima Inštitut 8000 čebelnih družin.

Osnovna naloga Inštituta je obdelava sistema za povečanje produktivnosti in rentabilnosti čebelarstva in učinkovito opraševanje. Na teh problemih delajo sodelavci Inštituta tudi v poizkusnih postajah v Ukrajini, Armeniji, Baškiriji, Gruziji in drugod.

Morda ne bo odveč, če si podrobneje ogledamo Inštitut, saj se le-ta precej ukvarja tudi s karnijko (o nekaterih rezultatih raziskav je že poročal SČ). Inštitut se ukvarja z naslednjimi dejavnostmi:

- Primerjalni poizkusi domačih in tujih čebeljih pasem v raznih krajih države ter izdelava plana plemenskega rajoniziranja. Razskave vodi dr. G. D. Bilaš. Obenem je direktor Inštituta in predsednik organizacijskega komiteja Kongresa. V kongresnih dneh mu ni bilo zavidati, saj je bil najbolj »oblegan« človek na Kongresu. Njegov referat na Kongresu se je nanašal na ugotavljanje najustreznejše pasme za osnovna področja v državi.

- Izpopolnjevanje čebelarske tehnologije in čebeloreje. Oddelek vodi prof. dr. G. F. Taranov. Na Kongresu je podal referat o učinkovitosti prašilčnikov v vzrejevalnih čebelarstvih.

- Raziskovanje krmne baze čebelarstva in iskanje načinov za njeno izboljšanje, racionalno izkoriščanje, kakor tudi za učinkovitejše opraševanje. (A. M. Burmistrov).

- Mehanizacija in elektrifikacija težjih del v čebelarstvu ter pri predelavi čebelnih proizvodov (S. A. Dobrohotov). Njegova tema na kongresu je bila »Nova tehnologija predelave voščine«.

- Proučevanje sestave čebelnih produktov in izpopolnjevanje tehnologije za predelavo (G. D. Čudakov).

- Proučevanje učinkovitih metod za zatiranje čebelnih bolezni in zastrupitev. S. S. Nazarov, ki vodi ta oddelek, je podal referat o vnašanju pesticidov v čebelno družino in v čebelne produkte.

- Proučevanje ekonomike ter izdelava teoretičnih osnov za specializacijo in koncentracijo čebelarstva ter izpopolnjevanje organizacije velikih čebelarskih obratov (B. I. Bogdanov).

- Organizacija propagande ter masovnega uvajanja znanstvenih dosežkov in naprednih izkušenj v čebelarstvo (L. I. Timenski).

Inštitut izdaja mnogo čebelarskih publikacij, ki so jih prikazali na razstavi »Čebelarstvo 71«. Žal le-te niso bile v prodaji.

Moskva-Kijev-Harkov-Simferopol-Jalta

Pot pelje skozi Ukrajino, ki ima okrog 2 milijona čebelnih družin. V Kijevu se ukvarja s čebelarskimi raziskavami Ukrajinska kmetijska akademija. Na tej Akademiji proučujejo medovite rastline, biologijo čebelnih družin in njihovo obnašanje v različnih panjskih sistemih.

V Inštitutu Akademije znanosti ukrajinske republike raziskujejo obnašanje čebel pri dodajanju informacij in načine sprejemanja informacij od čebel. Uporabljajo sodobne elektronske priprave, s katerimi želijo dešifrirati zamotano čebeljo govorico. Znanstveniki želijo na ta način ukazovati čebelam, oziroma sprejemati od njih podatke, ki jih čebelar potrebuje za uspešno čebelarjenje. Pomen takih raziskav si danes še težko predstavljamo, saj bi pozitivne rešitve v tej smeri v osnovi spremenile čebelarjenje.

Dosedanji rezultati so vzpodbudni. Uspelo jim je že dati čebelam ukaz s pomočjo elektronike, oziroma sprejeti od čebel informacijo o stanju v čebelni družini. Pri poizkusih uporabljajo električne, magnetne in zvočne signale.

V Ukrajinskem znanstvenem inštitutu eksperimentalne veterine proučujejo diagnozo in zdravljenje čebelnih bolezni.

Na Jalti so organizatorji pripravili za čebelarje obisk Državnega botaničnega vrta, v katerem je nasajenih 12 000 vrst dreves iz vsega sveta.

Moskva-Pjatigorsk-Soči-Tbilisi-Suhi

V Kislovodsku se nahaja čebelarški sovhoz za vzrejo na nadmorski višini 1200 metrov. Tu imajo 25 pasišč, na katerih je 4000 panjev kavkaških čebel. V letu 1970 so vzredili 2000 paketov čebel in 42000 oplojenih matic.



Paketne čebele pripravljajo za prevoz

V bližini znanega obmorskega mesta Soči se nahaja centralni vzrejevalni obrat Inštituta za čebelarstvo »Krasnaja poljana«. To je največje vzrejevališče matic v državi. V njem se ukvarjajo s selekcijo in masovno vzrejo sivih kavkaških čebel. V tem čebelarstvu je 52 pasišč, ki se nahajajo na različnih nadmorskih višinah. Najvišje pasišče je na višini 1500 m.

Vzreja matic se povečuje z leta v leto. Lansko leto so vzredili 100.000 plodnih matic in več kot 2000 paketnih čebelnih družin.

V Gruzinski republiki imajo 157.000 čebelnih družin. Znana je Gruzinska preizkuševalna postaja. Na njej raziskujejo lastnosti sive gruzinske čebele. Proučujejo nov način vzreje matic ter prezimovanje matic izven čebelne družine (samo z malim številom čebel-hranilk). Da bi ohranili čistost pasme, je prepovedan uvoz drugih čebelnih pasem v Gruzijo.

Moskva-Novosibirsk-Irkutsk-Bratsk

Ta izlet je najdaljši, saj je letalska proga Moskva-Novosibirsk dolga 2970 km. Izlet je trajal 7 dni. Cena za izlet je bila 287 rubljev. Tega izleta se je udeležil Rade

Živanović iz Jugoslavije, član izvršnega odbora Apimondije, pa bo o tem verjetno poročal v katerem od jugoslovanskih čebelarških glasil. Naj omenim, da je v bližini Novosibirska Inštitut genetike in citologije, v katerem raziskujejo tudi genetiko čebel. Na periferiji mesta imajo velike ogrevane rastlinjake, v katerih pridelujejo zelenjavo. Za opravljanje uporabljajo 200 čebelnih družin.

Novosibirska preizkuševalna postaja sadja in jagodičevja ima oddelek za čebelarstvo, ki ga vodi znan čebelarški znanstvenik V. C. Koptev. Čebelarški znanstveniki in tehniki-laboranti primerjajo produktivnost raznih čebelnih pasem (kavkaške, kranjske, italijanske, mestne in daljnovzhodne). Masovno vzrejajo matice daljnovzhodne pasme.

V svojih čebelarstvih zamenjajo letno do 80 % matic. Med letom delajo narejence, ki jih v jeseni združijo z matično družino. Menijo, da dobijo z jesensko zamenjavo matic najboljše rezultate.

Na enem od pasišč umetno oplojujejo matice. Maticam po oploditvi prirežejo eno od kril, ker ima matica po umetni oploditvi nepotešljivo željo po obletu. Je pa pri taki vzreji še veliko nejasnega. Ni na primer še znana najustreznejša količina sperme. Predvidevajo, da je količina okrog 4 mm³ najprimernejša. Pri tem je potrebna dvakratna oploditev.

Rezultati, ki so jih dobili z umetnim oplojevanjem, so vzpodbudni. Od 75 umetno oplojenih matic so bile neustrezne samo tri. Ostale so lepo zalegale. Zalega pa se ni razlikovala od tiste pri naravno oplojenih maticah. Uporabljajo češki aparat, ki so ga konstrukcijsko izboljšali.

Sibirija ima izredne pogoje za razvoj čebelarstva. Zato bodo ustanovili znanstveno-raziskovalni inštitut, ki se bo ukvarjal s projektivno-tehnološkimi problemi v čebelarstvu in sadjarstvu. V njegovo dejavnost bodo vključili mrežo preizkusnih postaj.

Sibirske čebele so zelo bojovite. Zato delajo selekcijo z namenom dobiti čim bolj miroljubne čebele.

V deževnem letu je v stepi boljši donos kot v tajgi, v suhem pa je v tajgi boljši. Glede na to, da lahko izbirajo pasišča, imajo enakomeren donos medu. Če na primer naberejo čebele ob suši v tajgi 60—100 kg medu na družino, potem naberejo tiste v stepi 20—50 kg.

Srečanja

Od vseh dogodkov na Kongresu sodijo srečanja s čebelarji-praktiki in strokovnjaki med tista doživetja, ki mi bodo ostala še dolgo v spominu. Medtem, ko so med tujimi udeleženci prevladovali čebelarški strokovnjaki, ki delajo na razmeroma ozkem strokovnem področju, je bilo med domačimi mnogo čebelarjev-praktikov. Izredno prijateljsko razpoloženi so želeli posredovati kar največ o svojih čebelarških problemih in uspehih. Razgovoru s čebelarjem iz Sibirije se je pridružil čebelar iz Belorusije, pa tisti iz Baškirijske in iz Podmoskovja in že je nastal čebelarški krožek, ki bi mu ne zmanjkalo snovi za razgovor ves čas Kongresa.

Najzanimivejši pogovori so bili vedno tedaj, ko je bil na vrsti panjski sistem. Predvsem seveda LR, ki ga sedaj uvajajo. Opaziti je velika razhajanja med njihovim osrednjim čebelarškim glasilom in čebelarji-praktiki. V glasilu sem v treh letnikih zasledil le nekaj člankov, ki dajejo prednost drugemu panjskemu sistemu (ležak, DB), medtem ko v vseh drugih člankih pišejo o LR vse najboljše. Čebelarji-praktiki, s katerimi sem se pogovarjal, so v večini primerov trdili, da LR panj ni boljši od drugih; če je grajen s tanjšimi stenami (manj kot 35 mm) je celo slabši, saj je po-

zimi premrzel in poleti pretopel. Predvsem pa so pri takem panju prehitre temperaturne spremembe, kar neugodno vpliva na življenje čebel. Čebelarji trdijo, da bi moral imeti LR panj za njihove podnebne razmere stene debele vsaj 50 mm. Znanost je gotovo prislusnila mnenju čebelarjev, ker v zadnjem času intenzivno raziskujejo ta problem. Videti je, da si znanstveni izsledki počasi utirajo pot v prakso. Zelo enotni so bili čebelarji v tem, da je LR panj nujen tedaj, ko čebelarstvo naraste na več kot sto panjev ali tedaj, ko gre za strožje ekonomske zahteve. Ekonomika zahteva določeno vrsto panja, pa čeravno le-ta morda ne ustreza najbolj čebelam.

Že pred Kongresom sem zasledil v čebelarški literaturi nekaj člankov o tem, da se kranjska čebela obnaša v nakladnem panju drugače kot ostale čebelne pasme.

V čebelarškem priročniku Šemetkova beremo: »V nakladnem panju zalega kranjska matica v spodnji nakladi ali dveh spodnjih nakladah, kar se ne dogaja pri drugih pasmah. Matice drugih pasem namreč težijo za tem, da zalegajo v zgornjih nakladah.«

Čebelarški raziskovalec Kononov iz Belorusije pa poroča v osrednjem čebelarškem glasilu: »Ko smo raziskovali življenje kranjske čebele v nakladnem panju, smo opazili zanimivo biološko posebnost, da se je matica zelo dolgo zadrževala med zaleganjem v prvi in drugi nakladi, šele proti koncu junija je začela zalegati v tretji nakladi«. Pred tem je podoben pojav opazil Starostenko leta 1969.

Gornje ugotovitve in način čebelarjenja s prestavljanjem naklad, ki naj bi v teh panjih preprečil rojenje, pa si za karnjiko nekako nasprotujeta. Sklepal sem namreč takole: če je za ostale pasme tak način prestavljanja primeren, ker matice zalegajo v zgornjih nakladah, potem za karnjiko ne more biti, ker ostaja v spodnjih nakladah.

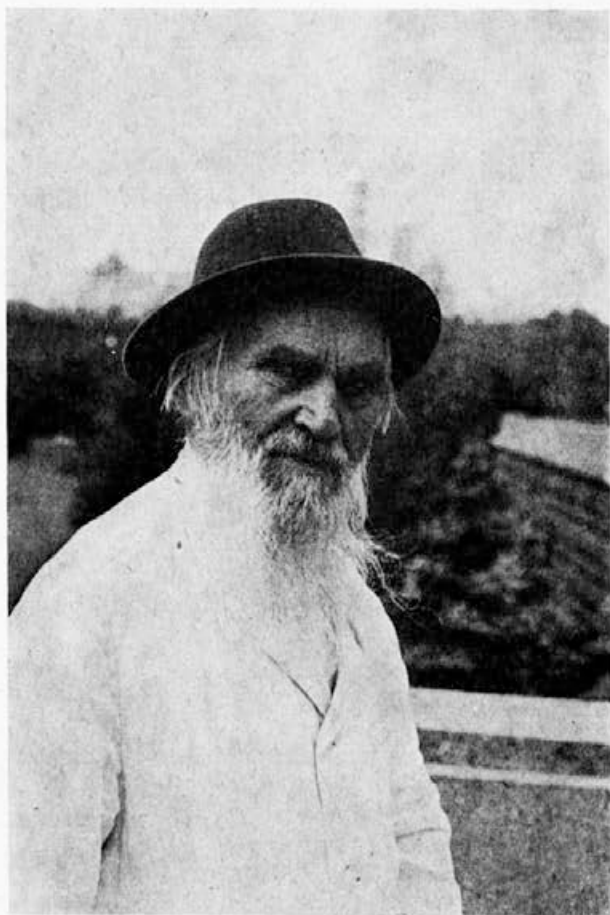
Na Kongresu sem imel priložnost seznaniti se s strokovnjaki, ki delajo na teh problemih. Zato sem vprašal znanega čebelarskega strokovnjaka, ki priporoča določen način čebelarjenja v nakladnih panjih (LR) s prestavljanjem naklad, kaj meni o tem.

Dejal je, da pri njih delajo s karnjiko drugače. Naklad ne prestavljajo. Ko je treba dodati drugo naklado, jo dodajo na prvo. Tretjo naklado dodajo na drugo tako, da prestavijo polovico zaleženih satov iz druge naklade v tisto, ki jo dodajajo (tretjo). Enako postopajo pri dodajanju vseh nadaljnjih naklad. V takem primeru kranjska matica hitreje prehaja v zgornje naklade.

Pripomniti velja, da pri takem načinu čebelarjenja izgubi nakladni panj eno od velikih prednosti, to je zamenjava celih naklad, kajti v tem primeru je potrebno prestavljati tudi sate.

Za naše čebelarje bo morda zanimiv pogovor, ki sem ga imel z bolgarskim strokovnjakom. Sedaj pripravlja doktorsko disertacijo iz teme: »Izbira najprimernejše čebelne pasme za klimatsko-pašne pogoje v Bolgariji«. Videti je, da bo temeljito obdelal čebelne pasme na Balkanu. Na razpoago ima kavkaške, italijanske in domače čebele in karnjiko, ki jo je dobil iz Srbije, Kosova ter od vzrejevalcev Bukovška in Trojseka.

Prihodnje leto bo raziskoval 28 karakterističnih znakov pri čebelah. Raziskovanje bo trajalo nekaj let, vendar že sedaj ugotavlja velike prednosti pri Bukovškovih in Trojsekovih maticah. Ugotavlja, da grede te čebele prve na pašo in tudi v slabem vremenu ostanejo zunaj najdlje. Mimo tega dajejo karnjike vedno enorodno potomstvo, kar je izrednega pomena za čebelarsko gospodarstvo. V Bolgariji imajo namreč zelo križane čebele, ker je včasih lahko vsak čebelar uvažal italijanske in druge čebele ter jih križal z domačimi čebelami.

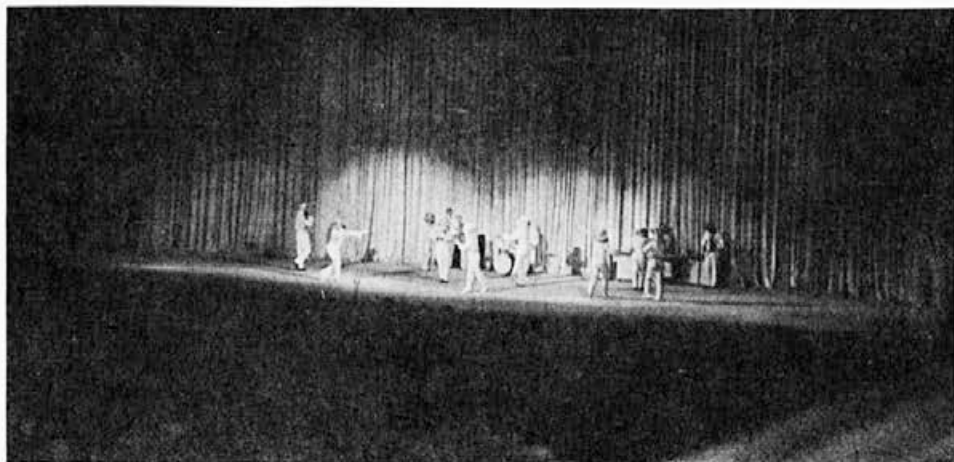


G. I. Tumanov

Vseh srečanj s čebelarji ne morem opisati, ker bi bilo poročilo preobširno, vendar mimo enega le ne morem. Rad bi vam predstavil najstarejšega čebelarja na Kongresu — čebelarja Tumanova. Čeprav je v 90 letu, je pazljivo spremljal delo Kongresa. V svoji deželi Belorusiji čebelari 50 let. Svojih čebel še ne namerava pustiti. V svoji dolgoletni praksi je imel veliko opraviti z zaostalimi čebelarji, ki nika-kor niso hoteli pustiti klad in se oprijeti modernejših panjev.

Koncerti.

Da so gostitelji želeli prikazati svetovni čebelarski javnosti čim več, pričata tudi dva koncerta, ki bosta udeležencem gotovo ostala še dolgo v spominu. Prvi je bil 27. avgusta. V polni kongresni dvorani, dvorana ima 3000 sedežev, so se predstavili priznani sovjetski umetniki: vokalni in instrumentalni ansambli in solisti, baletne skupine, artisti itd. Program je bil tako skrbno izbran in na taki umetniški ravni, da je dvorana bučala od aplavzov. Publika je neprestano terjala ponovitve. Verjetno je za večino udeležencev bil ta večer najlepše doživetje Kongresa.



Mladi čebelarji izvajajo ples »Matice in čebele«

Drugi koncert je bil 30. avgusta. Takrat so bili izvajalci tudi iz čebelarskih vrst. Nastopili so amaterji pod vodstvom čebelarja. Mladi čebelarji iz Vorošilovgrada so s plesom slikovito ponazorili matico in čebele. Čeprav na nižji umetniški ravni od prejšnjega koncerta, je bil pa zato toliko bolj prisrčno domač, zato so tudi ti poželi priznanje poslušalcev.

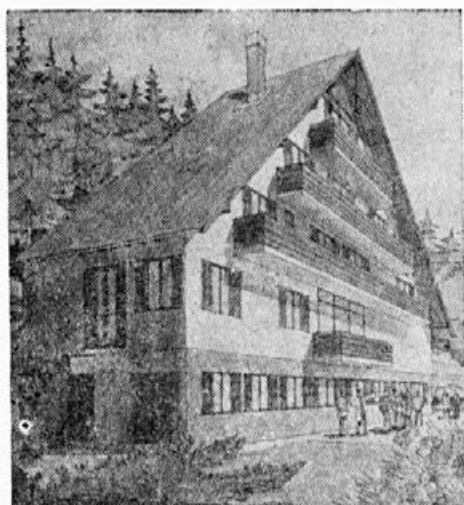
Se nadaljuje

ZAKAJ PADAJO ČEBELARSKE ZVEZDE V ZGODOVINI

JOZEF CERNEJSEK

V zadnjem stoletju je čebelarstvo preživelo in še preživlja mnoge izume raznih vrst ali tipov panjev. Tako je imel moj ded v rabi še »slamnjak«, »klade« in pletene »srobotjke« v letih 1850 do 1898. Takrat pa je pričel moj oče Blaž, ki je bil mizarski mojster, izdelovati panje iz lesa, najprej kranjiče, poleg teh pa še razne panje tople stavbe. N. pr. Dzierzonove panje, Porentov — Gerstungov ter dunajski panj. Te vrste panjev je izdeloval od leta 1898 do 1912. Takrat pa mu je čebelar Franc Repnik prinesel z razstave v Celju načrt Žnideršič-Albertijevega panja s satjem na mrzlo stavbo. Neke nedelje popoldan sta se pogovarjala v delavnici. Dejal je, da čebele po svojem nagonu, same sebi prepuščene, gradijo satje le v mrzli stavbi. Repnik mu je tudi govoril o panjih, ki jih imajo v Ameriki, da tam prevladuje Langstrothov panj na mrzlo stavbo in da polagoma na vsem svetu prevladovala mrzla stavba. Kljub temu, da se da med pridelati tudi v panjih na toplo stavbo, vendar v zmanjšani količini, kar ni tako rentabilno. Ker sem imel kot edini jugoslovanski čebelar-privatnik na svetovni razstavi Apimondije v Münchnu slike svojih čebel in panjev ter sem dobil zato tudi diplomo, vprašan posamezne člane Zveze čebelarskih društev za Slovenijo, ali je res biološka zahteva čebele »karnijke«, da sama sebi prepuščena, zida v svojem stanovanju samo satje v mrzli stavbi?

Ker je po mojem prepričanju to res, kar so tudi prikazovali na svetovni razstavi »Apimondije« v Münchnu, želim več odgovorov od čebelarjev, zakaj so padle čebelarske zvezde, izumitelji panjev na toplo stavbo satja?



V SKLAD

za gradnjo ČIC so prispevali: Pisarna Zveze (potrdila za sladkor) 12,30 din, Franc Modic, Ljubljana 28 din, Stane Potokar, Ljubljana 150 din, Ivan Biček, Črnomelj 15 din, »Kotex«, (oglas) Ljubljana 510 din, Kmet. sklad. Sob. Sevnica 200 din, »Planika« Slov. Bistrica (oglas) 300 din, Ivan Krštinc, Ljubljana 15 din, Janez Lavriša, Horjul 51 din, Janko Mladič, Raka 80 din in čebelarstva družina Slov. Bistrica (nabiralna pola) 201 din. Stanje Sklada dne 14. novembra 1971 = **317.839,63 dinarjev.**

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Uprava sklada ČIC

PRAVILNIK o podeljevanju čebelarških odlikovanj

Člen 1.

Za posebne zasluge in požrtvovalno delo na področju čebelarstva ustanavlja Zveza čebelarških društev za Slovenijo:

- a) red Antona Janša I. stopnje (zlati znak);
- b) red Antona Janša II. stopnje (srebrni znak);
- c) red Antona Janša III. stopnje (bronasti znak).

Člen 2

Red Antona Janša I. stopnje podeljuje Zveza čebelarških društev za Slovenijo na predlog posameznih članov svojega upravnega odbora ali na predlog čebelarških društev. Podeljuje ga čebelarškim organizacijam — pravnim osebam, posameznim članom čebelarških organizacij in za čebelarstvo zaslužnim osebam, ki so se izkazale pri razvoju in pospeševanju čebelarstva v Sloveniji ter imajo trajne in posebne zasluge za čebelarstvo.

Člen 3

Red Antona Janša II. stopnje podeljujejo razen Zveze čebelarških društev za Slovenijo tudi čebelarstva na predlog posameznih članov svojih upravnih odborov ali odborov čebelarških društev. Podeljujejo ga čebelarškim organizacijam — pravnim osebam in njihovim pomožnim osnovnim organizacijskim enotam, posameznim članom čebelarških organizacij in za čebelarstvo zaslužnim osebam, ki so se izkazale pri pospeševanju čebelarstva in še posebej v čebelarških društvih ali družinah kot vidnejši delavci, predavatelji, dopisniki Slovenskega čebelarja, vzrejevalci matic itd.

Člen 4

Red Antona Janša III. stopnje podeljujejo čebelarstva društva na predlog posameznih članov svojih upravnih odborov ali odborov čebelarstevskih društev. Podeljujejo ga čebelarjem, ki so člani čebelarstevske organizacije neprekinjeno 25 let, ali pa funkcionarjem čebelarstevskih društev ali društev, ki opravljajo enake ali pa različne funkcije 15 let.

V izjemnih primerih se lahko podeli to odlikovanje pred potekom navedene dobe pod pogojem, da je predlagani čebelar najmanj 15 let član, ali pa da je opravljal različne funkcije najmanj 10 let.

Člen 5

Čebelarstva društva predlagajo kandidate za odlikovanje po svojih čebelarstevskih društevih.

Člen 6

Predlogi za odlikovanje morajo biti utemeljeni.

Člen 7

Predloge z utemeljitvijo dostavljajo predlagatelji Zvezi čebelarstevskih društev za Slovenijo.

Člen 8

O predlogih za podelitev odlikovanj reda Antona Janša I. stopnje razpravlja razširjeni upravni odbor Zveze čebelarstevskih društev za Slovenijo, jih pregleda, če ustrezajo pogojem tega pravilnika, in jih pripravi za dokončno sklepanje o podelitvi na občnem zboru Zveze čebelarstevskih društev za Slovenijo.

O predlogih za podelitev odlikovanj reda Antona Janša II. stopnje razpravlja in dokončno sklepa razširjeni upravni odbor Zveze čebelarstevskih društev za Slovenijo. Pri društvenih odlikovanjih obvešča Zveza društvo pisмено o sklepu razširjenega upravnega odbora.

O predlogih za podelitev odlikovanj reda Antona Janša III. stopnje razpravlja in sklepa upravni odbor čebelarstevskega društva in obvešča o tem sklepu Zvezo čebelarstevskih društev za Slovenijo.

Člen 9

Čebelarstva odlikovanja izročajo Zveza čebelarstevskih društev za Slovenijo in čebelarstva društva odlikovancem ob slavnostnih priložnostih na primerno slovesen način. Čebelarstva društva jih izročajo v navzočnosti zastopstva Zveze čebelarstevskih društev za Slovenijo.

Stroške za odlikovanje nosi praviloma podelitelj.

Člen 10

Zveza čebelarstevskih društev za Slovenijo vodi evidenco odlikovancev. Njihova imena in utemeljitve morajo biti objavljena v Slovenskem čebelarju. Odlikovanec prejme poleg znaka tudi diplomu.

Člen 11

Ta pravilnik začne veljati, ko ga sprejme občni zbor Zveze čebelarstevskih društev za Slovenijo.

Pravilnik, dopolnjen po predlogih rednih občnih zborov Zveze v Gorici leta 1961 in v Celju leta 1963, je bil sprejet na rednem občnem zboru Zveze v Ljubljani dne 17. maja 1964.

Tajnik ZČDS:
(Valentin Benedičič)

Predsednik ZČDS:
(Boris Modričan)

Objavljamo Pravilnik o podeljevanju čebelarstevskih odlikovanj, ki je bil dopolnjen v členih 3 in 4 na predlog Čebelarstevskega društva Maribor in v dopolnjeni obliki sprejet na občnem zboru Zveze čebelarstevskih društev za Slovenijo dne 4. aprila 1971 v Ljubljani.

PRODAM

12 naseljenih AŽ-panjev. RUDI RAMŠAK, ČEČE 16-a, 61420 — TRBOVLJE



Julij Mayer, ki je ta čas eden najbolj požrtvovalnih, vestnih in uspešnih sodelavcev našega čebelarkega glasila, je obhajal pred kratkim 80-letnico svojega življenja. Čebelarji ga poznajo v glavnem le po imenu in po njegovih prispevkih v Slovenskem čebelarju. Zato naj ga predstavim ob tej priložnosti še po drugi plati. Najprej naj navedem nekaj suhih podatkov.

Rodil se je 7. oktobra 1891 v Ajdovščini. Učiteljske je dovršil v Gorici. Njegov prvo službeno mesto je bilo na šoli v Orleku pri Sežani. Prvo svetovno vojno je prebil na raznih bojiščih. Po končani vojni je služboval kot učitelj do leta 1920 v St. Janžu na Koroškem, nato kot šolski upravitelj do leta 1924 v Zgornjem Tuhinju pri Kamniku in do leta 1941 v Dobu pri Domžalah. V Dobu ga je zatekla druga svetovna vojna. Preseljen je bil v Lun-

gau na Salzburškem. Po vojni je bil leta 1946 nameščen na Papirniški industrijski šoli v Vevčah pri Ljubljani. Tu je bil leta 1954 upokojen; vendar pa je še dalje delal aktivno na tej šoli do leta 1962. Poleg svojega poklica kot šolnik se je ukvarjal dokaj intenzivno tudi še zlasti s čebelarstvom, sadjarstvom, filatelijo in intarzijo v lesu.* V vseh teh dejavnostih, zlasti v čebelarstvu in v filateliji je dosegel lepe uspehe. V naslednjem se bomo pomudili nekoliko več pri njegovem udejstvovanju v čebelarstvu.

Čebelaril je že v Zgornjem Tuhinju, kjer se mu je začela prebujati tudi njegova čebelarska pisateljska žilica. V Dobu pa se je že razvil v stalnega dobrega strokovnega pisca Slovenskega čebelarja. Podrobno in lepo je obdelal čebelarstvo v kamniškem, krškem in brežiškem okraju. Mesečna navodila je pisal pod geslom »Iz prakse za prakso«. V letu 1934/1935 je napravil pred posebno komisijo teoretični in praktični izpit za čebelarskega učitelja. Udejstvoval se je tudi v čebelarski organizaciji. Pri čebelarski podružnici v Krtini je bil njen tajnik in blagajnik. Leta 1932 je prevzel prostovoljno od prof. Josipa Verbiča urejanje poročil o delu opazovalnih postaj. To delo je opravljal skrbno tja do maja 1941, ko je postalo nadaljnje skupno delo na področju našega čebelarstva zaradi zasedbe in razdelitve Slovenije po nemški in italijanski vojski povsem onemogočeno.

Po končani vojni je imel naš jubilar najprej obilo opravka z organiziranjem Paparniške industrijske šole v Vevčah, kateri je bil v začetku tudi ravnatelj. Prvi njegov prispevek v Slovenskem čebelarju po zadnji vojni je bil priobčen v letu 1965. Od tedaj dalje pa je ostal spet eden najzvestejših in najplodnejših sodelavcev Slovenskega čebelarja. V letih 1968 do 1970 je bil tudi član uredniškega odbora. Žal je moral zaradi bolezni odložiti to funkcijo. Julij Mayer pa ni samo dober strokovni čebelarski pisec, ampak je tudi odličen predavatelj. Tako je imel pred zadnjo vojno in deloma tudi po njej širom po Sloveniji številna predavanja. Še danes se rad odzove povabilu na predavanja, če mu le dopušča zdravje. Kakor njegovi strokovni članki so bili tudi predavanja skrbno pripravljena in strokovno sodobna.

V priznanje za njegove velike zasluge za napredek slovenskega čebelarstva ga je Zveza čebelarških društev za Slovenijo na rednem letnem običnem zboru 25. aprila 1965 odlikovala z redom Antona Janše I. stopnje.

Jubilantu Juliju Mayerju iskreno čestitamo k 80-letnici življenja, ki jo je dočkal duševno še tako svež. Želimo mu še mnogo zdravih in zadovoljnih let, v katerih nam bo prav gotovo še dalje polnil strani Slovenskega čebelarja s strokovnimi članki, zlasti z novicami iz čebelarškega sveta.

V. B.

* Intarzija je vložek v lesu, narejen iz drugobarvnega lesa.

ČEBELARSKO DRUŠTVO OBČINE ŽALEC SE LAHKO PONAŠA S SVOJIM DELOM

Čebelarško društvo občine Žalec, ustanovljeno novembra 1969, je eno najmlajših čebelarških društev v Sloveniji. V tem kratkem obdobju je društvo organiziralo več strokovnih predavanj in izlete. V lanskem letu, aprila meseca, je bil tečaj za začetnike. Udeležilo se ga je kar lepo število čebelarjev začetnikov — predvsem mladine. Čebelarško društvo ima tri čebelarške krožke: Polzela, Šempeter in Tabor.

Predavanja o gozdnem medenju — veliki in mali lekani na hoji — ter o prognostični službi je obkraj nazorno prikazal čebelarjem tov. dr. ing. Jože Rihar.

V mesecu juniju so člani čebelarji društva Žalec izvedli strokovni izlet v Graz na tamkajšnjo čebelarško šolo, kjer so se seznanili z delom te šole. Kratko predavanje in odgovore na vprašanja je lepo pojasnil našim čebelarjem ravnatelj čebelarške šole g. Reinprecht.

Društvo lepo sodeluje z obč. veter. inšpektorjem tov. dr. Milanom Vebrom pri zatiranju čebelnih kužnih bolezni. V zimski sezoni 70/71 je bil tečaj čebelarških preglednikov, da so obnovili svoje znanje o zatiranju čebelnih bolezni. Predaval je tov. Fegeš iz Celja. Društvo je v tem letu priredilo dve pomembnejši prireditvi.

Dne 27. junija je priredilo skupno s čebelarškim obratom Mirošan »Srečanje s Savinjskimi čebelarji« z razstavo naseljenih raznih tipov panjev od kranjčev do nakladnih. Te prireditve se je udeležilo preko 300 čebelarjev; poleg domačih iz raznih krajev Slovenije, še slovenski Koroški čebelarji iz Šmihela nad Pliberkom. Udeležila sta se našega srečanja zastopnika Zveze. Prireditve je bila v okviru občinskega praznika občine Žalec. Dopoldne je bilo strokovno predavanje na Mirošanu, popoldne pa pri Lovski koči na Rinki. V otvoritvi je spregovoril o pomenu čebelarstva v gospodarstvu predsednik občine Žalec tov. Joško Rozman. Za požrtvovalni napredek savinjskega čebelarstva ter za požrtvovalnost pri vzgoji mladih čebelarjev podelil predsednik društva tov. Rozman za

njihovo dolgoletno delo priznanje tov. Ivanu Brglezu iz Mirošana, Ivanu Raku iz Gotovelj, Franzu Kasesniku iz Šempetra in Ivanu Krašvcu iz Tabora.

Ekipno tekmovanje mladih čebelarjev v znanju iz čebelarstva, mlajših in starejših mladincev »Pokaži kaj znaš«, je pokazala veliko zanimanje za čebelarstvo. Udeležilo se je pet ekip. Zmagala je ekipa iz Gotovelj; sledile so: Vransko, Mirošan, Šempeter in Polzela. Vsaka je prejela praktično nagrado. Ekipi šolskih krožkov Šempetra in Polzele še denarne nagrade 150 din in 100 din. Zelo pohvalno se je izrazil zastopnik Zveze s to temo tekmovanja, da je edinstvena do sedaj v Sloveniji. Mnogi tekmovalci imajo že svoje naseljene panje. Po uradnem delu prireditve je bila prosta zabava, na kateri jih je zabaval ansambel Lastovka iz Polzele pozno v noč. Čebelarji so pohvalili izdelek medicelikerja čebelarškega obrata Mirošan in si pri razidenju zaželeli prihodnje leto na svidenje.

Konec julija je društvo organiziralo izlet na Gorenjsko.

Dne 19. septembra je bilo predavanje ravnatelja čebelarške šole iz Gradca — Avstrija g. Reinprechta. V svojem predavanju je izčrpno in strokovno prikazal čebelarjenje v nakladnih panjih v Avstriji. Predavanje je privabilo 200 čebelarjev društva Žalec in iz drugih društev Slovenije. Zastopnik Zveze se je na naše vabilo udeležil predavanja. Svoje predavanje je spremljal z barvnimi diapozitivi in barvnim čebelarškim filmom. Predavatelj je bil presenečen nad takšnim odzivom čebelarjev. Uspešno gospodarsko sodelovanje s čebelarstvom Mirošan sloni na razumevanju čebelarjev z družbenim social. čebelarškim sektorjem; medsebojna izmenjava mnenj da koristi vsem. Sodelovanje z občino Žalec, ki ima veliko razumevanje za napredek čebelarstva in Kombinat Hmezd Žalec sta finančno pripomogla, da je društvo v tej kratki dobi po ustanovitvi z nič dinarjev uspelo kar dosti doprinesiti za napredek čebelarjenja v Sloveniji.

Anton Rozman

SIMON POGAČNIK



Dne 26. februarja 1971 je neozdravljiva bolezen iztrgala iz naših vrst naprednega čebelarja Simona Pogačnika iz Podnarta v 60. letu starosti.

Pokojni Simon se je rodil na Srednji Dobravi pri Kropi. Težka je bila njegova življenjska pot. V Podnartu si je postavil skromen dom in vzoren

čebelnjak. Bil je poln upov in načrtov in je v zadnjih letih kupil nove panje. Čebelarstvo je z leti povečeval in šele v zadnjem letu, ko je bil upokojen, je bil njegov čebelnjak poln. Zelo se je zanimal za strokovno čebelarstvo literaturo in s tem večal znanje. Z njegovo smrtjo je nastala vrzel v naši čebelarjski družini.

Dragi Simon, počivaj v miru v svoji slovenski zemlji, ki si jo tako ljubil!

Čebelarjska družina
Podnart

FRANC VOVK



Dne 31. avgusta 1971 smo čebelarji radovljiškega društva spremili k zadnjemu počitku našega dolgoletnega člana, odbornika in sodelavca Franca Vovka iz Hraša pri Lescah.

Rojen je bil 14. 5. 1883, doživel je visoko starost. Po poklicu je bil železniški uslužbenec. Čebelaril

je od leta 1912 do svoje smrti. V zadnjih letih, ko mu moči niso dopuščale, je v čebelarstvo uvedel svojega vnuka, tako da njegove ljubljenske niso ostale same.

Franc Vovk je bil med prvimi organizatorji gorenjskega čebelarstva in prvi vzrejevalec matice na Gorenjskem. Kot odbornik je še v visoki starosti sodeloval v društvu z nasveti in svoje strokovno znanje prenašal na mlajše.

Sodeloval je tudi pri izdaji knjige Sodobno čebelarstvo, v kateri je objavljena tudi njegova slika in si s tem postavil trajen spomenik.

Za njegove velike zasluge pri napredku čebelarstva ga je ZČDS odlikovala z redom Antona Janše II. stopnje. Bil je častni član Čebelarjskega društva Radovljica.

Čebelarji smo tudi poskrbeli za njegov pogreb. V imenu Čebelarjskega društva in

gorenjskih čebelarjev se je pri odprtem grobu od njega poslovil in se mu zahvalil za njegovo nesebično sodelovanje predsednik društva Ivan Pohar. Slava mu! Svojcem pa iskreno sožalje.

Čebelarstvo
Radovljica

DRAGO VORINA

Letošnjega februarja nas je po težki in mučni bolezni v 74. letu starosti zapustil naš dober Drago Vorina, brivsko-frizerski mojster v pokojiu.

Ko je odslužil vojaške, je ostal v Ljubljani in Pred Škofijo v Dolinarjevi hiši odprl svoj brivsko-frizerski salon.

Bil je velik ljubitelj čebel in je še kot mlad dečko sanjal, kako bi prišel do njih. Šele leta 1936 se mu je izpolnila ta želja. Nabavil si je 6 AŽ panjev in z njimi čebelaril v Dolu pri Borovnici. Med drugo svetovno vojno mu je okupator uničil vse družine. Zato je takoj po osvoboditvi 1945. leta nabavil čebele in čebelaril na Belem pod Katarino. Leta 1950 jih je prepeljal v Iško pod Krim, kjer je vse lepe dneve preživel pri njih.

Naš ljubi Drago Vorina je bil izredno plemenit, značajan in iskren prijatelj z vsemi čebelarjskimi tovariši. S kakšnim veseljem in resnostjo sta z njegovo plemenito gospo soprogo sodelovala pri vseh naših ljubljanskih prireditvah.

Da ne bi njegove ljubljenske po njegovi smrti ostale brez gospodarja, je animalar svojo nečakinjo Polonco, ki študira veterino in ki ima mnogo smisla in veselja s čebelami, da bo nadaljevala in gojila njegove čebele. No, Polonca je njegovo željo izpolnila in celo povečala število družin.

Kako izredno spoštovan in priljubljen je bil naš Drago pri čebelarjih in med stanovskimi brivskimi tovariši, je pričal njegov veličasten pogreb, katerega se je udeležilo izredno veliko njegovih brivskih tovarišev in ljubljanskih čebelarjev.

Po končanem cerkvenem opraviilu in toplem poslovnem govoru njegovega prijatelja, ki se je v imenu ljubljanske čebelarjske družine poslovil od njega, je bil lep pogled na vso zbrano množico njegovih prijateljev.

Ljubi naš Drago! Ljubljanski čebelarji te bodo ohranili v najlepšem spominu!

Na Tvoj grob bodo pa prihajale od spomladi do jeseni Tvoje ljubljenske čebele in Ti pele večno lepo pesem zum, zum.

H. V.

VABILO NA PROSLAVO

Ljubljansko čebelarско društvo bo proslavilo mednarodni čebelarški praznik 11. decembra 1971 z bogatim sporedom. Proslava bo v restavraciji Triglav, Miklošičeva c. 12 (nasproti hotela Union). Začetek proslave bo ob 19.30 uri.

Vabimo vse čebelarje in prijatelje čebelarstva!

Odbor

VABILO

Čebelarско društvo Zagorje ob Savi bo imelo svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 12. decembra 1971, ob 9. uri v prostorih rudarske šole.

Udeležba je za člane obvezna!

Odbor

OBVESTILO

Zveza čebelarških društev — odsek za izobraževanje je nabavil:

1. kinoprojektor tipa KO-11 a za 16 mm filmski trak; film je možno spremljati z magnetnim ali pa optičnim tonom;

2. diaproyektor tipa Liesegang A 16 = 24 V/150 W s kablom za avtomatično vodenje šaržerja; šaržerji so za 50 in 30 diapozitivov.

Trenutno ima zveza na razpolago dva barvna filma, in sicer oba prikazujeta življenje čebel. Prvi je ruskega, drugi pa francoskega izvora. Zveza pa ima namen odkupiti še nekaj filmov.

S tem so dani pogoji, da bodo naša predavanja v društvih, družinah in šolah lahko spremljana z barvnimi filmi oziroma diapozitivi, kar bo govorjeno besedo popestrilo in vsebino napravilo privlačnejšo.



Uredništvo